

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 09, 2015

Nummer 9, 2015

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:4112](#) 06-10-2015

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2015:3901](#) 06-10-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:7486](#) 06-10-2015

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2015:2774](#) 30-09-2015

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:4047](#) 29-09-2015

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2015:5801](#) 07-10-2015

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2015:6135](#) 01-10-2015

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2015:11280](#) 30-09-2015

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2015:11176](#) 23-09-2015

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2015:6791](#) 23-09-2015

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2015:6871](#) 23-09-2015

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2015:2170](#) 02-04-2015

RECHTSPRAAK

Tegeldemaking niet nodig ter voldoening van schulden van de nalatenschap. Kopers hadden reden om te twijfelen aan bevoegdheid executeur. Overdracht door executeur ongeldig.

Erflaters ongehuwde partner is executeur en als legataris gerechtigd tot het vruchtgebruik van de (zuivere) nalatenschap. Zij heeft als executeur het landgoed uit de nalatenschap verkocht en geleverd. Volgens de partner was de tegeldemaking nodig om schulden van de nalatenschap te voldoen.

Erflaters kinderen – enig erfgenamen – zijn het met deze noodzaak niet eens. Zij hebben weliswaar opeisbare vorderingen op de nalatenschap, door de wettelijke verdeling van moeders nalatenschap, maar eisen het hun toekomende nog niet op. Hun wens is juist dat het landgoed vooralsnog binnen de familie blijft.

In de koopovereenkomst is melding gemaakt van de discussie tussen de executeur en de kinderen en in dat verband is in de overeenkomst opgenomen dat de executeur de koop kan ontbinden als de executeur dit op grond van een rechterlijke uitspraak nodig acht.

Het hof moet de vraag beantwoorden of de kopers eigenaar van het landgoed zijn geworden. Volgens het hof is dit niet het geval.

Het hof stelt voorop dat de beheersexecuteur tot taak heeft de schulden van de nalatenschap te voldoen die tijdens zijn beheer daaruit moeten worden voldaan (art. 4:7 BW, art. 4:145 BW). Met het oog daarop moet de executeur de goederen beheren (art. 3:170 lid 2 tweede zin BW, HR 21 november 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD5985, r.o. 4.2) en vertegenwoordigt de executeur de erfgenamen.

Met het oog op de positie van derden – die in het algemeen moeilijk kunnen beoordelen of het beheer een bepaalde handeling vordert – wordt in artikel 3:170 lid 2 tweede zin BW gesproken van handelingen die voor een normale exploitatie dienstig *kunnen* zijn. Een derde kan een executeur dus bevoegd achten tot een bepaalde handeling, indien de derde redelijkerwijze mag aannemen dat het om een daad van beheer gaat.

In het verlengde van artikel 4:145 BW heeft een beheersexecuteur op grond van artikel 4:147 BW de bevoegdheid om de goederen van de nalatenschap te gelde te maken, voor zover dit nodig is voor de voldoening van de schulden van de nalatenschap die tijdens zijn beheer moeten worden voldaan. Aangezien een derde dit laatste in het algemeen ook moeilijk zal kunnen beoordelen, ligt het voor de hand om ook hier aansluiting te zoeken bij hetgeen voor de beheersbevoegdheid van de executeur in het algemeen geldt. Voor de vraag of kopers de executeur bevoegd konden achten om het landgoed te gelde te maken, acht het hof daarom beslissend of kopers redelijkerwijze mochten aannemen dat de tegeldemaking nodig was voor de voldoening van schulden van de nalatenschap tijdens het beheer van de executeur.

In dit geval ontbrak de noodzaak tot tegeldemaking, omdat de kinderen hadden afgezien van opeising van hun moederlijke erfdeel en er overigens ook geen schulden waren die tot tegeldemaking noopten.

Gezien de omstandigheden waaronder de koopovereenkomst tot stand is gekomen, hadden de kopers in dit geval volgens het hof redelijkerwijze *niet* mogen aannemen dat de tegeldemaking nodig was in de zin van artikel 4:147 BW en hadden zij de executeur niet bevoegd mogen achten om de erfgenamen aan de koopovereenkomst te binden. Voor zover de transporterend notaris is opgetreden namens kopers, komt de wetenschap van deze notaris – die op de hoogte was van het standpunt van de erfgenamen – voor rekening van kopers. Voor zover de notaris niet namens kopers is opgetreden, hadden zij niet op zijn kompas mogen varen, maar zelf onderzoek moeten doen naar de bevoegdheid van de executeur, hetgeen zij niet hebben gedaan.

Het hof concludeert dat geen overdracht aan kopers heeft plaatsgevonden bij gebreke van een rechtsgeldige titel. De erfgenamen zijn eigenaar gebleven van het landgoed.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-10-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:7486

Zaaknummer: 200.149.835/01

Rechters: W. Breemhaar, B.J.H. Hofstee en W.Th. Braams

Wetsartikelen: 3:170 BW, 4:7 BW, 4:145 BW en 4:147 BW

RECHTSPRAAK

Spreekverbod pastoor over erfenis afgewezen.

Voor de duur van een bodemprocedure in een erfeniskwestie vragen eisers als ordemaatregel een spreekverbod voor een pastoor ten aanzien van de afwikkeling van de nalatenschap. De pastoor zou eisers in het parochieblad op één lijn hebben gesteld met het kwaad.

De namen van eisers noemt de pastoor echter niet en het is volgens de rechtbank een kwestie van interpretatie of de passage zou kunnen slaan op eisers. De rechtbank ziet onvoldoende feitelijke grondslag om het spreekverbod toe te wijzen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 07-10-2015

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2015:5801

Zaaknummer: 291560 Ha ZA 15-233

Rechters: R. Kluin

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Ontervd familielid krijgt ten onrechte geen inzage in het ontervende testament. Beperkte verstandelijke vermogens erflater, maar geen wilsonbekwaamheid ten aanzien van dit specifieke testament.

Erflater was door een ongeluk op jonge leeftijd beperkt in zijn verstandelijke vermogens, hij had mogelijk het denkniveau van een kind van 6 tot 10 jaar. In 1989 heeft hij zijn twee nichten tot erfgenamen benoemd. In 1999 heeft hij dit testament herroepen en de dochters van zijn huishoudhulp tot erfgenamen benoemd en haar echtgenoot tot executeur.

Een van de nichten klaagt dat de boedelnotaris haar ten onrechte inzage in het laatste testament heeft geweigerd, met een beroep op zijn geheimhoudingsplicht (art. 22 WNA). Het hof acht deze klacht gegrond. Klaagster heeft door het testament van 1999 een erfrechtelijke aanspraak verloren. Zij had daarom recht op een afschrift voor zover dat voor haar relevant was (art. 49 lid 2 WNA). Het hof legt de notaris een waarschuwing op.

De nicht klaagt voorts dat de notaris die het testament in 1999 opstelde, onvoldoende onderzoek heeft gedaan naar de wilsonbekwaamheid van erflater. Het hof wijst deze klacht af. De notaris kan zich het opmaken en passeren van het testament niet meer herinneren, hetgeen hem volgens het hof niet te verwijten valt gelet op het tijdsverloop. Ook de getuigen kunnen zich een en ander niet herinneren.

Het hof onderzoekt vervolgens of het aannemelijk is dat erflater ten aanzien van dit specifieke testament in staat was zijn wil te bepalen (art. 4:55 lid 3 BW). Volgens het hof is dat het geval, ondanks de verstandelijke beperking van erflater. De inhoud en strekking van het testament van 1999 is relatief eenvoudig. Gezien de omstandigheden – erflater was al jarenlang zeer vertrouwd met de huishoudhulp en haar gezin en had kennelijk minder contact met de nichten – was de inhoud van het testament ook niet merkwaardig.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 06-10-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:4112

Zaaknummer: 200.133.065/01NOT

Rechters: W.J.J. Los, C.P. Boodt en B.J.M. Gehlen

Wetsartikelen: 22 WNA, 49 WNA en 4:55 BW

RECHTSPRAAK

Geldigheid testament. Afgifte medisch dossier aan nabestaande geweigerd. Geen zwaarwegend belang dat geheimhoudingsplicht opzij schuift.

Dochter vordert in kort geding van de zorginstelling afgifte van het medisch en zorgdossier van haar overleden moeder. De instelling weigert afgifte.

Dochter wil inzage in verband met de introeping van de nietigheid van moeders testament en heeft daarmee een spoedeisend belang bij haar vordering.

De geheimhoudingsplicht van de instelling (art. 7:457 BW) geldt onverkort na de dood van de patiënt. Nabestaanden hebben alleen recht op inzage als er concrete aanwijzingen bestaan dat een ander zwaarwegend belang geschaad zou kunnen worden (HR 20 april 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB1201).

In dit geval ziet het hof onvoldoende concrete aanwijzingen dat moeder wilsonbekwaam was bij het opstellen van haar testament in 2007 (art. 4:55 lid 3 BW). Moeder is pas in 2010 opgenomen in de instelling, op een gesloten afdeling. Daarvoor had zij al een dagbehandeling, was zij vergeetachtig en is zij geriatrisch onderzocht. Dit is volgens het hof niet op een lijn te stellen met (een vermoeden van) wilsonbekwaamheid.

Dat dochter overigens geïnformeerd wil worden over de eventuele aanwezigheid van erfelijke ziekten en na wil gaan of haar moeder de juiste zorg heeft gehad, levert evenmin een zwaarwegend belang op dat de geheimhoudingsplicht terzijde schuift.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 06-10-2015

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2015:3901

Zaaknummer: HD 200 153 873_01

Rechters: C.E.L.M. der Smeenk-van Weijden, R.J.M. Cremers en P.P.M. Rousseau

Wetsartikelen: 4:55 BW en 7:457 BW

RECHTSPRAAK

Artikel 21 lid 5 SW 1956 (tekst 2011) niet in strijd met artikel 1 Eerste Protocol EVRM. Geen stapeling van forfaits zoals bij verhuurde woningen in box 3 (HR 3 april 2015).

Erflaatster is in 2011 overleden. Een van haar erfgenamen verweert zich tegen de aanslag erfbelasting. De inspecteur is voor de tot de nalatenschap behorende woning uitgegaan van de WOZ-waarde voor het jaar 2011 (waardepeildatum 1 januari 2010) van 850.000 euro. De WOZ-waarde voor het jaar 2012 is – na bezwaar – vastgesteld op 555.000 euro en de woning is in 2012 verkocht voor 500.000 euro. Voor 2011 bestaat – anders dan voor latere jaren – niet de mogelijkheid om te kiezen voor de WOZ-waarde van het jaar volgend op het overlijden van erflater.

Het hof oordeelt dat artikel 21 lid 5 SW 1956 (2011) niet in strijd is met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, zelfs al laat de regeling geen tegenbewijs toe. Dit volgt uit het arrest van de Hoge Raad van 21 februari 2014 (ECLI:NL:HR:2014:339). De aanslag is dus overeenkomstig de wettelijke bepalingen opgelegd.

De erfgenaam beroept zich voorts op het arrest van de Hoge Raad van 3 april 2015 (ECLI:NL:HR:2015:812). Hierin was de stapeling van forfaits in box 3 van de inkomstenbelasting bij verhuurde woningen aan de orde (WOZ-waarde en leegwaarderatio). Als die stapeling leidt tot een (forfaitaire) waarde die in betekenende mate (10% of meer) hoger is dan de werkelijke waarde, moet volgens de Hoge Raad de leegwaarderatio buiten toepassing blijven.

Bij de waardering van woningen voor de erfbelasting is volgens het hof echter geen sprake van een stapeling van forfaits, zoals in de casus van de Hoge Raad van 3 april 2015. Het gaat hier alleen om de WOZ-waarde van artikel 21 lid 5 SW 1956. Het genoemde arrest van 21 februari 2014 van de Hoge Raad blijft dus leidend voor de vraag of dit forfait verenigbaar is met Europees recht.

Dit neemt niet weg dat de regeling op individueel niveau een buitensporige last teweeg kan brengen ('individual and excessive burden'). De heffing moet dan worden gezien in

verhouding tot belanghebbendes individuele financiële situatie. Een aanzienlijk hogere belaste waarde, een hoger effectief tarief, of een hoog belastingbedrag in absolute zin, zijn op zich niet doorslaggevend voor de vraag of sprake is van een buitensporige last. In dit geval ziet het hof onvoldoende aanleiding om een buitensporige last aan te nemen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 30-09-2015

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2015:2774

Zaaknummer: BK-14_01531

Rechters: F.G.F. Peters, J.J.J. Engel en Th.P.M. Chr Zandhuis

Wetsartikelen: 21 lid 5 SW 1956 en 1 Eerste Protocol EVRM

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Ontvankelijkheid bij verdelingsgeschil. Hoger beroep niet-ontvankelijk voor zover gericht tegen processuele medestanders in eerste aanleg.

Na vaders overlijden heeft kind A kinderen B, C, D en E gedagvaard. De rechtbank heeft in een eindvonnis de verdeling van de nalatenschap vastgesteld (art. 3:185 BW).

Kind B komt van dit vonnis in hoger beroep tegen kinderen A, C, D en E. Kind A is volgens het hof niet-ontvankelijk in het hoger beroep voor zover dit is gericht tegen kinderen C, D en E.

De hoofdregel is dat slechts appel tegen een wederpartij uit de eerste aanleg is toegestaan. Dit is een kwestie van openbare orde. Kind B heeft, in strijd met deze hoofdregel, ook drie voormalig processuele medestanders – kinderen C, D en E – in hoger beroep gedagvaard.

Is er in dit geval aanleiding om van deze hoofdregel af te wijken? Volgens het hof niet.

In casu hebben alle partijen elk een ander standpunt in het verdelingsgeschil ingenomen. Kinderen B, C, D en E waren in eerste instantie weliswaar alle vier gedaagde partijen en in zoverre formeel processuele medestanders, materieel waren zij dat – in elk geval gedeeltelijk – niet. Hierbij is van belang dat in een verdelingsgeschil de rechter de verdeling zelf kan vaststellen (art. 3:185 BW). Dat kan dus een andere verdeling opleveren dan partijen elk hebben verdedigd. De keuze van kind B om ook kinderen C, D en E in hoger beroep te betrekken als processuele tegenstanders, veroorzaakt tal van procedurele complicaties. Deze zijn volgens het hof van dermate groot gewicht dat zij in de weg staan aan volledige ontvankelijkheid van B.

Ook noemt het hof de processuele ondeelbaarheid van de rechtsverhouding tussen partijen. In dit geval gaat het om verdeling van een positief geldsaldo. Dit kan volgens het hof ook effectief tussen twee van de deelgenoten – A en B – worden uitgevoerd, voor zover het hun aangaat.

Volgens het hof zijn er in hoger beroep toereikende procedurele voorzieningen beschikbaar om te bereiken dat geschillen tussen B en C, D en E de aandacht krijgen die zij verdienen, zoals oproeping van derden (art. 118 Rv) en voeging (art. 217 Rv). Vermeldenswaard vindt het

hof tot slot dat C, D en E zelf niet in hoger beroep zijn gekomen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 29-09-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:4047

Zaaknummer: 200.108.740/01

Rechters: A.R. Sturhoofd, G.B.C.M. van der Reep en R.P.P. Hoekstra

Wetsartikelen: 3:185 BW, 118 Rv en 217 Rv

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Voormalig notaris veroordeeld voor opzettelijk onjuiste aangifte successierecht. Waarde woning. Verkoopopbrengst versus waarde in het economische verkeer.

Verdachte heeft (destijds) als notaris in een successieaangifte een te lage waarde opgenomen voor de woning van erflater, waardoor te weinig successierecht is geheven. De notaris heeft de verkoopopbrengst van 90.000 euro opgenomen. Volgens de rechtbank is sprake van opzet bij de notaris.

Op grond van artikel 21 lid 1 SW (oud) moest bij de waardebepaling van de woning uit worden gegaan van de waarde in het economische verkeer. Dit is de prijs die bij aanbidding ten verkoop op de voor het onroerend goed meest geschikte wijze na de beste voorbereiding op de dag van het overlijden van erflater door de meest biedende gegadigde besteed zou zijn (HR 6 maart 1963, ECLI:NL:HR:1963:AX7927, BNB 1963, 113). De stelling van verdachte dat dit criterium alleen geldt als sprake is van een niet-verkocht onroerend goed, vindt geen steun in het recht. De waarde in het economisch verkeer van onroerend goed is in beginsel gelijk aan de verkoopprijs. Van deze regel kan worden afgeweken als uit andere feiten of omstandigheden volgt dat de verkoopopbrengst niet de waarde in het economisch verkeer weergeeft (HR 13 juli 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB2597, BNB 2001, 332).

Toen de notaris de (voorlopige) aangifte deed, wist hij dat de waarde in het economische verkeer (150.000 euro) hoger was dan de verkoopprijs die de erfgenaam had bedongen (90.000 euro). De erfgenaam was om hem moverende redenen akkoord gegaan met een lagere verkoopprijs. Er is daarmee sprake van een uitzondering op de regel dat de waarde in het economische verkeer op de verkoopprijs kan worden gesteld. De notaris heeft willens en wetens een onjuiste successieaangifte gedaan (art. 68 en 69 AWR).

Bij de strafmaat merkt de rechtbank op dat de Belastingdienst erop moet kunnen vertrouwen dat aangiften die zij krijgt, in het bijzonder die van notarissen, juist zijn. Verdachte heeft niet alleen het vertrouwen van de Belastingdienst, maar ook dat van de erfgenaam, wiens belangen hij als notaris met de grootst mogelijke zorgvuldigheid moet behartigen, in ernstige mate beschaamd. Een notaris dient zich onkreukbaar op te stellen en ook als zodanig te handelen.

Het in het algemeen in een notaris te stellen vertrouwen is door verdachtes handelen ernstig aangetast. De rechtbank legt de (voormalige) notaris een werkstraf op van 180 uren.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 01-10-2015

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2015:6135

Zaaknummer: 05/980501-11

Rechters: J.J.H. van Laethem, J.M. Klep en F.M.A. 't Hart

Wetsartikelen: 68 AWR en 69 AWR

RECHTSPRAAK

Diverse geschilpunten afwikkeling nalatenschap. Afwikkeling econoom. Inbreng schenking, vereenzelviging van erfgenaam met zijn NV. Beheersvergoeding.

Moeder is in 1987 overleden, haar zonen A en C als enige erfgenamen achterlatende. Tot de nalatenschap behoort divers onroerend goed. Zoon C heeft dit sinds moeders overlijden beheerd. Tijdens moeders leven is een woning in economische zin overgedragen aan een vennootschap van C (NV). Na moeders overlijden is de juridische huls toegedeeld aan C zelf.

Tussen A en C – en na C's overlijden diens echtgenote B – zijn een aantal geschilpunten gerezen, onder andere over de afwikkeling van de 'econoom' en de beheersvergoeding die C (later B) bij de nalatenschap in rekening wil brengen ter zake van het onroerend goed.

A stelt dat de economische overdracht aan de NV in strijd was met het fiducia-verbod (thans art. 3:84 lid 3 BW) en externe werking ontbeert. De rechtbank wijst dit standpunt af. De juridische eigendom is juist bij moeder gebleven en er was geen sprake van een overdracht tot zekerheid van terugbetaling van schulden. Voorts is A aan de econoom gebonden als rechtsopvolger onder algemene titel van moeder (saisine, art. 4:182 BW).

A betwist voorts de toedeling van de woning – de juridische huls – aan C, stellende dat hierover tussen A en C geen wilsovereenstemming bestond. Ook dit wijst de rechtbank af. A heeft C bij de partiële verdeling vertegenwoordigd op grond van een boedelvolmacht. A heeft bij deze verdeling enkel een voorbehoud gemaakt ten aanzien van eventuele verrekeningen, maar overigens niet ten aanzien van de toedeling aan C. Voorts heeft A de successieaangifte ondertekend, waarin de juridische huls op nihil was gewaardeerd. De (verkoop)waarde van de woning kan dan ook niet meer in de nalatenschap betrokken worden, ook niet via verrekening.

De NV van B heeft slechts een deel van de koopprijs voor de econoom betaald aan moeder. De rest is de NV schuldig gebleven. Moeder heeft dit bedrag nooit opgeëist en hierover geen rente berekend. Volgens de rechtbank is sprake van een (geobjectiveerde) schenking die C moet inbrengen in moeders nalatenschap (art. 4:1132 oud BW), onder vergoeding van de

wettelijke rente sinds moeders overlijden (art. 4:1144 oud BW, art. 69 Ow NBW). In dit verband vereenzelvigt de rechtbank de NV met C. Van deze vereenzelviging is C kennelijk zelf ook uitgegaan, door de juridische huls aan zichzelf toe te delen, in plaats van aan de NV (door) te leveren.

Over de 27 jaar dat C (en later B) het tot de nalatenschap behorende onroerend goed hebben beheerd, brengt B een beheersvergoeding in rekening van zo'n 60 euro per maand. De vergoeding ziet niet slechts op de administratieve verslaglegging, maar voornamelijk op het onderhouden van de relatie met huurders en het laten uitvoeren van (herstel)werkzaamheden. De rechtbank acht de vergoeding bescheiden en onder het commerciële tarief, zodat deze in de verdeling van de nalatenschap betrokken moet worden.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-09-2015

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2015:11280

Zaaknummer: C/09/470077 / HA ZA 14-850

Rechters: I.A.M. Kroft, D.R. Glass en J.J. Peters

Wetsartikelen: 3:84 BW, 4:182 BW, 4:1132 oud BW, 4:144 oud BW en 69 Ow NBW

RECHTSPRAAK

Affiches zijn niet geschonken door erflater, maar behoren tot nalatenschap. Overgeslagen goed. Nadere verdeling niet aan verjaring onderhevig.

Vader had een steendrukkerij die onder meer affiches drukte. Y heeft dit familiebedrijf voortgezet. Vaders nalatenschap is verdeeld onder de erfgenamen. Als Y in 2012 een aantal affiches, die voorheen op zolder van het ouderlijk huis lagen, te koop aanbiedt, vordert X nadere verdeling daarvan.

Y stelt dat vader de affiches aan hem heeft geschonken en ze daarom niet tot de nalatenschap behoren. Vader heeft de affiches inderdaad aan Y meegegeven, maar uit een brief van vader volgt volgens de rechtbank niet dat vader zich daarmee van de eigendom van de affiches heeft willen ontdoen (art. 6:217 lid 1 BW, art. 3:33 BW).

Volgens de rechtbank is de vordering van X tot nadere verdeling niet verjaard. Er is sprake van een bij de verdeling 'overgeslagen goed' (art. 3:179 lid 2 BW). Of het goed opzettelijk is overgeslagen of niet – dus of Y zich hiervan bewust was of niet – doet niet ter zake. Een nadere verdeling in de zin van artikel 3:179 lid 2 BW is ook een verdeling in de zin van artikel 3:178 lid 1 BW en daarmee niet aan verjaring onderhevig (HR 27 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:762).

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 23-09-2015

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2015:6791

Zaaknummer: C/16/349564 / HA ZA 13-570

Rechters: H. Phaff

Wetsartikelen: 3:33 BW, 3:178 BW, 3:179 BW en 6:217 BW

RECHTSPRAAK

Beheersexecuteur bevoegd om vorderingen te innen. Geschil over echtheid kwitanties.

Na erflaatsters overlijden rijst een geschil over een schuldbekentenis van X aan erflaatster. De executeur van erflaatster eist afbetaling. X stelt daartegenover dat hij de schuld al volledig heeft voldaan tijdens erflaatsters leven. De executeur betwist de echtheid van de door X overlegde kwitanties.

Volgens de rechtbank is, anders dan X stelt, de executeur niet buiten zijn taak getreden en dus ontvankelijk in zijn vordering. Volgens de wet en het testament heeft de executeur de taak de goederen van de nalatenschap te beheren (art. 4:144 BW). Hieronder valt ook het innen van vorderingen (art. 3:170 lid 2 BW).

De rechtbank benoemt een deskundige om de echtheid van de kwitanties vast te stellen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 23-09-2015

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2015:6871

Zaaknummer: C-16-385717 - HA ZA 15-149

Rechters: P.K. der Oosterling-van Maarel

Wetsartikelen: 3:170 BW en 4:144 BW

RECHTSPRAAK

Schuldeiser verzoekt benoeming vereffenaar van beneficiaire nalatenschap. Verzoek afgewezen. Erfgenamen niet tekort geschoten in hun vereffening.

Moeder heeft twee erfgenamen benoemd en een notaris tot executeur. Door beneficiaire aanvaarding en het ontbreken van een 'ruimschoots-verklaring' van de executeur (art. 4:202 lid 1 onder a BW), moet de nalatenschap wettelijk vereffend worden en is de executeurstaak geëindigd (art. 4:149 lid 1 onder d BW).

Een enterfd kind is schuldeiser van de nalatenschap en verzoekt de rechtbank om benoeming van een vereffenaar op grond van artikel 4:203 BW en/of artikel 4:204 BW.

Het beroep op artikel 4:204 BW kan niet slagen, vanwege de beneficiaire aanvaarding. Verzoeker is als belanghebbende wel ontvankelijk in zijn verzoek gebaseerd op artikel 4:203 BW. Echter, volgens de rechtbank is geen sprake van een situatie als bedoeld in artikel 4:203 lid 1 onder b BW. Zo zijn de erfgenamen niet ongeschikt gebleken als vereffenaars, mede gelet op het feit dat zij zich hebben laten bijstaan door de notaris (de oud-executeur). Zij waren niet verplicht om een boedelnotaris aan te wijzen, zoals verzoeker oppert. Daarbij overweegt de rechtbank dat niet uit de wet voortvloeit dat een boedelnotaris de taak heeft de belangen van schuldeisers van de nalatenschap te behartigen. Tot slot rechtvaardigt het geringe tekort in de nalatenschap – 1 euro – niet de benoeming van een vereffenaar, mede gelet op de daarmee gepaard gaande kosten.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 02-04-2015

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2015:2170

Zaaknummer: C/16/385536 / HA RK 15-19

Rechters: A.A.T. van Rens

Wetsartikelen: 4:203 BW en 4:204 BW

RECHTSPRAAK

Nietigheid testament wegens wilsontbreken afgewezen.

De afstammelingen van erflater stellen dat zijn laatste testament uit 2008 nietig is. Vader (82) zou het testament hebben opgesteld onder invloed van een geestelijke stoornis (art. 3:34 BW, art. 4:55 lid 3 BW). In het testament heeft vader de wettelijke verdeling bevestigd, de wilsrechten van de kinderen uitgesloten en zijn echtgenote (stiefmoeder) tot executeur benoemd.

Het beroep op verjaring door de echtgenote wijst de rechtbank af. Van verjaring kan alleen sprake zijn bij een vernietigbaar testament (art. 4:54 BW). Wilsontbreken leidt echter tot nietigheid van het testament (eenzijdige, ongerichte rechtshandeling, art. 3:34 lid 2 BW).

Volgens de rechtbank zijn de afstammelingen niet geslaagd in hun bewijslast (art. 150 Rv) ten aanzien van vaders geestelijke stoornis bij het testen. Zo is de gestelde dementie niet ondersteund door een medische diagnose. Vaders fysieke beperkingen door ziektes en mogelijk medicijngebruik, wijzen niet zonder meer op wilsontbreken. De rechtbank acht van belang dat de instrumenterende (kandidaat-)notaris kennelijk geen belemmering zag in de mentale gesteldheid van vader. Voorts zijn tussen het opstellen van het concept en het verlijden van het testament maanden verstreken, wat erop duidt dat sprake is van een weloverwogen beslissing van vader. Ook de inhoud van het testament is niet in strijd met vaders uitlatingen dat hij de kinderen goed verzorgd achter zou laten. Vader is immers niet afgeweken van de wettelijke erfopvolging. Vader wilde zijn bezittingen bij elkaar houden, hetgeen de uitsluiting van de wilsrechten kan verklaren.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 23-09-2015

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2015:11176

Zaaknummer: C/09/471099 / HA ZA 14-909

Rechters: H. Wien, I.A.M. Kroft en J.J. Peters

Wetsartikelen: 3:34 BW, 4:54 BW, 4:55 BW en 150 Rv